

KJAK

Cruise Vinnan, Føroyar, Orkney og Føroya Bjór

Johan Mortensen

Tað hevur verið nakað av skrivning um cruise vinnuna her á landi eftir at Visitfaroes metir vit skulu minka um hesa vinnu og verða selektivir hvørji skip skulu sleppa hendavegin.

Sjálvur havi eg í nogv ár virkað sum “Port Agent” fyri cruise reiðariir. Tað er mín uppgáva at taka mær av øllum tí praktiska í sambandi við vitjanina og at fáa skipið trygt til bryggju og avgreiða skipið. Tá ferðafólkið fer í land eru tað in coming feløg sum taka sær av hesum partinum.

Vit hava eina sera vælverkandi móttøkuskipan fyri cruise skipum: Góðar kompetentar loðsar, skjóta og góða avgreiðslu av politi og tollarum, góðar og skjótar veitingar úr landi, og eitt sera vælverkandi sjúkrahús og skaðastovu sum hevur hjálpt og eisini bjargað ferðafólki, tá staðið hevur um

lív. Hesi fólk, sum hava lækna-hjálp fyri neyðuni, eru yvirhøvur væl tryggjaði og verður rindað fyri hjálpina.

Føroyingurin er blíður, og tá cruise skip eru inn møtir tu allastaðni fryntiligum og fyrirkomandi starvsfolki og við góðum kunnleika til enskt. Eg vil siga at henda okkara móttøkuskipan í Tórshavn, Runavík og Klaksvík er millum tær bestu í Skandinavia.

Eg havi altíð hildið tað verið ein stuttleiki at fara umborð á eitt nýtt ferðamannaskip, inn í ein nýggjan exotiskan, fremm-indan heim við fleiri túsund fólki, tú hittir nýggj fólk, nýggjar móguleikar og nýggj sambond, ein mentanar sam-anføring og sum mennir okkum øll sum hava við cruise vinnuna at gera.

Og so kemur spurningurin, hvat fáa vit so peningaliga burtur úr cruiseskipunum, hesi sløk 60.000 ferðafólkunum? Tíðanverri ikki serliga nógv; eg hoyrði eitt tal upp á 60 krónur í meðal per ferðafólk og kanska einar 15 mio við øllum (havnagjöld, bussar, veitingar, søla osfrs.). Hetta er alt ov lítið og kortini ikki so lægið, tí lítið verður gjørt fyri at menna söluna. Aftan á Sept 11 komu harraboð at allar havnir í Føroyum skuldu girðast inni

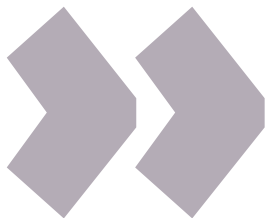
av trygðarávum.

Um vit tóku hesar girðingar burtur og lótu sölubúðir upp á bryggjuøkinum var hetta ein byrjan. Tá eitt ferðamannaskip kemur til bryggju standa bussar fyri teimum sum hava keypt eina utferð og so verður

and Greeting” og kunna um handlar og sølu og móguleikar, og so fara ókeypis bussar við folki til handils. Eisini hevur Orkney sera nógv fornminni, sum eru nógv vitjaði. Tað verður sagt, at handlar við second hand klæðum hava sera stóra

her á landi, sum mugu fáast burtur.

Cruisetíðin í Orkney er apríl til sept og aftan á vælskipað og samskipað tiltøk hevur Orkniska samfelagið eina inn-tøku upp á slakar 70 milliónir!! So, tað er stórur munur á,

Eg havi verið nógv í Orkney. Tey fáa eini 150 ferðamannaskip um árið og fáa sera nógv burtur úr vinnuni

koyrt til Kirkjubø, Kvívík, Saksun osfrs., og har litil og ongin stöðgur er, og so verður farið umborð aftur og avstað, skipini liggja yvirhøvur stutt frá kl 09.00 til 16.00. Vit hava eina vaksandi gastronomiska vinnu, men lítið av cruise ferðafólkunum fáa høvið at njóta hana. Í Danmark verður mett, at eingastroferðakvinna/maður í meðal nýtir 1.500 krónur!

Eg havi verið nógv í Orkney. Tey fáa eini 150 ferðamannaskip um árið og fáa sera nógv burtur úr vinnuni. Tá eitt skip kemur á Kirkwall, fara umboð fyri ferðamanna og handilsvinnuna umborð til “Meeting

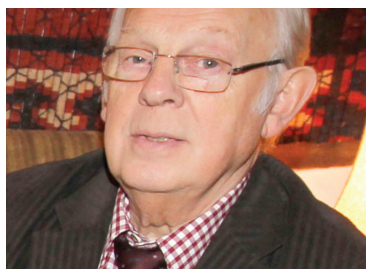
sølu til filipinsku manningarnar, sum ikki eru serliga væl lønt. Tey keypa klæðir og posta tey beinanvegin heim. Orkney ger nógv við guidarnar og hevur ókeypis guideskúla um vetrarnar.

Orkney hevur kend Whisky merkir sum Highand Park og Scapa, og tað eru nogv sum stökka inn á gólvið hjá hesum kendu feløgum og flestu keypa eina flösku av hesum heims-kendu merkjum við sær. Koma ferðafólk inn á Føroya Bjór í Klaksvík og síggja forkunnugu gin og akvavitframleiðsluna, sleppa tey ikki at keypa eina flösku, men mugu fara í Rúsun! Tað eru slikir fótonglar

hvussu lítla Orkney við 23.000 íbugvum fær so nógv meira burtur úr enn vit gera og eru hópin meira professionel og samskipaði og kommercielt focuseraði enn vit eru. Visitfaroes og Visittorshavn kundu lært nógv av Orkney um tey leggja í.

So er tað baksíðan av meðaljuni! Cruise skipini hava stórt CO2 útlát og eisini aðra maritima dálking og við sliti á náttúruna. Er tað hetta vit vilja? Time will tell, okkara náttúra skal verjast og nátturuvernd eigur og skal ganga fram um kommerciell áhugamál.

Ein tsunami-alda av bilum við Tangafjørð?

Arnstein Niclasen

Undirsjóvartunnilin úr Eystur-oynni og yvir á Hvítanes er nú komið í burðarliðin. Mong gleða seg, onnur stúra og mótmæla, meðan politikarar við glæsiligum (Glasir-ligum) yvirbrá, djúpum ruksum um brýr, brúka astronomiskar upp-hæddir til komandi ættarlið at gjalda.

Ein søga er í stuttum, at ein fyrrverandi borgarstjóri í Havn og tann núverandi borgarstjóri í Runavík ørmaktaðust í ótta og ampa um eina íbindingargeil í tøvri øðrumegin tunnismunnan og eina autostradu – og tað undirsjóvar – upp aftur hinumegin. Tí mett verður, at ein várflóð av

at fossa upp úr Tangafirði. Men so kom stígur í, tí hvør skuldi betala hetta eykagildið?

Tó lukkutið kom ein nýggjur landsstýrismaður út í Tinganes (sum bar kenslu á hesar báðar fyrr nevndu garpar), og leyst var og liðugt við brestin: Alt varð: “Oll-reyt” (so segði Børurin) – og at landið skuldi bara betala bróðurpartin av hesum stórverkum!

Teir somu bilarnir?

Men hvat byggir metingin av teim mongu bilunum á? Hava nú hesir “kønu” brúkt “de store tals lov” har ið alt hevur lyndi til at fara eina leið – og tað bara uppeftir?!

Ella mann talan her vera um teir somu bilarnar, sum skuldu koma við nýggju “Norrønu” á sinni, sum teir “klóku” tá mettu fóru at fylla allar gøtur býarins í Havn, meðan alt tað hundraðtals bilafylgið ringdi seg sum ein állur heilt niðan á ringvegin, og tí varð til miklan ampa fyri alla uttanlands skipaferðslu, var mett.

Tá mæltu hesi “kønu” til, at eitt tvídekkkað parkeringspláss bleiv bygt út yvir alt tað tá verandi eystara havnarøki í Havn fyri millióna upphæddir.

Hetta minnir ikki sørt um ta garvillu vegaloysnini um havnina í Leirvík – heldur enn ein sáttligan og ódýran og fasadu-leysan umfarsveg í erva – kanska til hissini gagn fyri onkran landbúnað við. Og helst eisini er her talan um eina endurtøku av ferjuleguni á Gomlurætt, sum nú skjótt verður “en saga blot”. Ferjuleg-

an kundi tá kosta 30 mió. kr. - um bygd á Árnanesi; men hon bleiv heldur sprongd inn í tað bratta bergið og kom at kosta um 130 mió. kr. ístaðin.

Havnin og “Norrøna”

Í havnarnevndini tá á sinni kannaðu vit sjálvir málið í sambandi við “Norrønu” og “mongu” bilarnar, og komu til ta niðurstøðu: At best var helst “ikki at lætta hattinum, fyrr enn vit møttu manninum”, hetta í samráð við skilagóða leiðslu og manning á staðnum, og - til dagin í dag - hevur als eingin trupulleikin verið av at avskipa bæði fólk og bilar í túsundatali.

Men hvat nú um “bila-tsunami-aldan” gerst veruleiki?

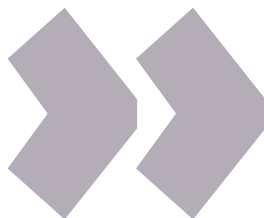
Til hetta er eitt svar: At tá ber væl til at regulera tunnislsgjaldið soleiðis, so at fólk longu á Gøtueiði kunnu velja: Antin at fara inn eftir eystara armi av Skálafjørðinum og um Skála-botn út á Strendur á einum strekki, ið er nærum fasadu-leyst, t. e. við heilt fáum og skipaðum vegibindingum.

Hetta heldur enn at fara skorðandi út eftir tí tættbygdu gamla bygdarvegnum í Søldarfirði, út um Saltangará og um Heiðarnar við.

Ella eisini bara at fara “den slagne vej” um Streymin, sum ta seinastu hálvu øldina hevur ført mangan garpin og farmin úr Havn og til Havnar. Tað ber væl til enn.

Vanliga fólkið duga væl at hugsa, eisini um hvat ið loysir seg best fyri tey – og eyðvitað væl betri í verki mangan - enn okkara fólkavald megna at avrika.

Tí er politiska hugflogið nú bara hetta eina: At rista breiðar reimar av annans mans húð? Oger eitt nú uttanlandsskuldin minkað nakað sum helst í hesum gullrandaðu tíðum?

Vanliga fólkið duga væl at hugsa, eisini um hvat ið loysir seg best fyri tey